

We Lwowie, dnia 17. września 1912.

Aleg 1028

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zastosowania postanowień statutu emerytalnego dla urzędników Wydziału krajowego z dnia 15. lutego 1898 do etatowych funkcyonaryuszów Akademii rolniczej w Dublanach i zakładów pokrewnych.

Wysoki Sejmie!

Statut emerytalny z dnia 31. stycznia 1889, zastąpiony w stosunku do urzędników i sług etatowych Wydziału krajowego statutem emerytalnym z dnia 15. lutego 1898, pozostał do dziś dnia w mocy odnośnie do profesorów Akademii rolniczej w Dublanach i do etatowych funkcyonaryuszów krajowych zakładów dublańskich i Stacji doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie. Według tego statutu emerytalnego funkcyonaryusze ci nie są zobowiązani do żadnych świadczeń na rzecz funduszu emerytalnego, w zamian za to jednak prawa ich do emerytury i do zaopatrzenia wdów i sierót są w myśl tego statutu znacznie mniej korzystne w porównaniu z takimiż prawami, przysługującymi w myśl statutu z dnia 15. lutego 1898. Wydział krajowy zwracając się do Wysokiego Sejmu z przedstawieniem tej sprawy wskutek memoryału, wniesionego przez Kolegium profesorów Akademii rolniczej w Dublanach, uważa przeprowadzenie reformy postanowień emerytalnych w chwili obecnej za tem więcej wskazane, że równocześnie w myśl wniosków Wydziału krajowego nastąpić ma wydatna regulacya poborów profesorów Akademii dublańskiej, co funkcyonaryuszom tym ułatwi w znacznej mierze ponoszenie ciężarów, nałożonych przez postanowienia nowego statutu. Te same zaś motywy, którymi powodował się Wydział krajowy przy sformułowaniu swych wniosków co do regulacyi poborów profesorów Akademii dublańskiej, a więc troska o zapewnienie odpowiedniego wysokiego poziomu tych zakładów naukowych, skłaniają Wydział krajowy do zajęcia przychylnego stanowiska w tej sprawie mimo znacznych ciężarów, jakie w przyszłości polepszenie praw emerytalnych nałoży na fundusz krajowy.

Postanowienia statutu emerytalnego z 15. lutego 1898 są w następujących najważniejszych punktach znacznie korzystniejsze dla funkcyonaryuszów krajowych w porównaniu z przepisami statutu z 31. stycznia 1889.

Przedewszystkiem przy wymiarze płacy emerytalnej nie uwzględnia się według statutu z r. 1889 ułamków lat służby, według nowego statutu natomiast liczy się je, o ile przekraczają 6 miesięcy, za cały rok służby (§ 12). Niema również w statucie z r. 1889 postanowienia tej treści, że przy wymiarze emerytury wlicza się część ostatnio pobieranego dodatku aktywalnego do ostatniej płacy, stanowiącej podstawę wymiaru (§ 29 statutu z r. 1898). Ogromna różnica zachodzi między statutem starym a nowym co do wymiaru pensyi wdowiej i zaopatrzenia dla dzieci. Pensya wdowa według statutu z r. 1889 wynosi 50% ostatniej płacy męża, najwyżej jednak 1.200 K; wdowa po Dyrektorze Akademii dublańskiej pobiera 1.400 K rocznie. Według statutu z r. 1898 są pensye wdowie znacznie korzystniejsze; wynoszą one (§ 18) przy płacy:

od 6.400 K w górę	.	.	.	.	2.400 K
„ 4.800—6.400 K	.	.	.	.	1.800 „
„ 3.600—4.800 „	.	.	.	.	1.400 „
„ 2.800—3.600 „	.	.	.	.	1.200 „
„ 2.200—2.800 „	.	.	.	.	1.000 „
niżej 2.200 „	.	.	.	.	800 „

Dodatki na wychowanie wynoszą według statutu z r. 1889 po 10% pensyi wdowiej na każde dziecko a suma zbiorowa tych dodatków nie może przenosić połowy pensyi wdowiej, według statutu z r. 1898 po 20% na każde dziecko, a suma dodatków może dorównać pensyi wdowiej. Według statutu z r. 1889 czas pobierania tych dodatków trwa do 18 r. życia u córek, do 20 r. życia u synów, według statutu nowego do 24 r. życia u jednych i drugich.

Wreszcie korzystniejsze są postanowienia statutu z r. 1898 odnośnie do kwartału pośmiertnego; według statutu z r. 1889 należy on się wówczas, jeżeli ostatnia płaca nie przenosiła 1.600 K, a zmarły urzędnik był w służbie czynnej; obu tych warunków niema w odnośnym przepisie statutu z r. 1898 (§ 21).

Postanowienia nowego statutu emerytalnego miałyby obecnie zastosowanie do wszystkich etatowych profesorów Akademii rolniczej, do kasyera i sekretarza zakładów dublańskich, do kierownika szkoły gorzelniczej i do etatowych adjunktów kraj. Stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie i chemiczno-rolniczej w Dublanach. Profesorom Akademii rolniczej przysługuje według statutu z r. 1889 pełna emerytura po 30 latach służby; wyjątek ten musiałby być zatrzymanym i po zastosowaniu przepisów nowego statutu emerytalnego. Bez zmiany weszłyby w zastosowanie w stosunku do funkcyonaryuszów wymienionych powyżej wszystkie inne postanowienia statutu, a w szczególności przepisy o uiszczaniu wkładek bieżących i jednorazowych przy nominacjach. Osobnego omówienia wymaga sprawa wliczania do emerytury części dodatku aktywalnego i sprawa wejścia w życie nowego statutu w stosunku do obecnych funkcyonaryuszów.

Według §. 29 statutu z 15. lutego 1898 wlicza się przy wymiarze płacy emerytalnej część ostatnio pobieranego dodatku aktywalnego według ustalonej w tym paragrafie skali. Z funkcyonaryuszów dublańskich, wchodzących w rachubę przy zmianie

postanowień emerytalnych, pobierają dodatki aktywne (po 720 K. i 480 K.) profesorowie Akademii i kierownik szkoły gorzelniczej, oraz adjunkci stacyi doświadczalnych w Dublanach i we Lwowie (po 400 K. i 800 K.). Funkcyonaryusze ci, z wyjątkiem adjunkta stacyi botanicznej we Lwowie, otrzymują ponadto mieszkanie w naturze. Przy ustaleniu części dodatku aktywnego, wliczalnej do emerytury, wzorowano się w statucie z r. 1898 na analogicznych postanowieniach ustawy dla urzędników państw. z dn. 24. maja 1906 Nr. 105 dz. p. p., gdzie za podstawę wymiaru przyjęto dodatek aktywny odpowiadający rangi płacy w IV skali miejscowości; dodatek ten wynosił wówczas 40%, obecnie (od r. 1907) 50% dodatku aktywnego, przysługującego urzędnikom państwowym w Wiedniu. Należałoby przepis ten analogicznie zastosować do funkcyonaryuszów dublańskich, przyczem przy funkcyonaryuszach, otrzymujących mieszkanie w naturze, należałoby przyjąć za wzorem §. 11 ustawy z 15. kwietnia 1873 Nr. 48 dz. p. p. o poborach urzędników państwowych, wartość mieszkania za połowę dodatku aktywnego. Wobec tego funkcyonaryuszom, otrzymującym wolne mieszkania, wliczanoby do emerytury 50% dodatku aktywnego wraz z wartością mieszkania, czyli cały dodatek aktywny pobierany w gotówce; adjunkt stacyi botanicznej we Lwowie, nie mający wolnego mieszkania a tylko dodatek aktywny w kwocie 800 K., otrzymywałby połowę tego dodatku. Do tak unormowanych dodatków aktywnych, wliczalnych do emerytury, miałyby zastosowanie przepisy statutu z r. 1898 o 0·8% wkładkach bieżących i 3·8% wkładkach jednorazowych.

Pozostaje jeszcze sprawa wejścia w życie statutu w stosunku do obecnych funkcyonaryuszów. Wobec tego, że nowy statut nakłada na uprawnionych znaczne ciężary, a regulacja płac, projektowana obecnie, nie obejmuje wszystkich funkcyonaryuszów, wchodzących tutaj w rachubę, należałoby funkcyonaryuszom obecnym pozostawić do woli, czy zechcą przejść pod postanowienia nowego statutu. Nowy statut miałby bezwzględne zastosowanie w stosunku do funkcyonaryuszów etatowych, mianowanych po wejściu w życie statutu.

Wyczerpawszy w ten sposób najważniejsze kwestye, łączące się ze zmianą postanowień emerytalnych dla funkcyonaryuszów dublańskich, Wydział krajowy zwraca się do Wysokiego Sejmu z następującym wnioskiem, podkreślając raz jeszcze doniosłość tej reformy dla krajowych zakładów dublańskich, tej najważniejszej instytucji naukowej, będącej pod zarządem kraju,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Postanowienia statutu emerytalnego dla urzędników i sług etatowych Wydziału krajowego z dnia 15. lutego 1898 wchodzi z dniem 1. stycznia 1913 w zastosowanie do dyrektora, profesorów i etatowych funkcyonaryuszów Akademii rolniczej, kierownika kraj. szkoły gorzelniczej i etatowych funkcyonaryuszów stacyi doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie z następującymi zmianami:

1) §. 12 punkt 2 uzupełnia się przepisem:

„Dyrektor i profesorowie Akademii rolniczej, tudzież kierownik szkoły gorzelniczej w Dublanach po 3% ostatniej płacy (§. 29) tak, że po ukończeniu 30 lat służby otrzymują całą ostatnią płacę jako emeryturę“.

2) §. 29 uzupełnia się przepisem:

„Przy wymiarze emerytury wlicza się do ostatniej płacy tym etatowym funkcyonaryuszom Akademii rolniczej, szkoły gorzelniczej i rolniczych stacyi doświadczal-

nych w Dublanach i we Lwowie, którzy otrzymują mieszkanie w naturze, cały dodatek aktywalny, tym zaś, którzy mieszkania w naturze nie otrzymują, 50% dodatku aktywalnego“.

3) §. 46 uzupełnia się przepisem:

„Postanowienia tego paragrafu odnoszą się również do etatowych funkcyonaryuszów Akademii rolniczej, szkoły gorzelniczej i krajowych stacyi doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie, jak również do regulacyi płac profesorów Akademii rolniczej w Dublanach przeprowadzonej z dniem 1. stycznia 1913. Czynnym obecnie funkcyonaryuszom zakładów wymienionych u wstępu pozostawia się swobodę pozostania pod mocą obowiązującą statutu z 31. stycznia 1889, albo też poddania się pod postanowienia statutu z 15. lutego 1898, zmienionego jak wyżej. Wymienione osoby mają w terminie przez Wydział krajowy oznaczonym złożyć w tym względzie stanowczą deklaracyę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Adam Gołuchowski w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.